

Tárgytematika / Course Description

A kultúráközvetítés alapjai

AKNB_BHTM091

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Vehrer Adél

Félév / Semester: 2020/21/1

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/1/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A hallgatók megismerik a kultúráközvetítés intézményesülésének legfontosabb történelmi fordulópontjait; betekintést nyernek a kulturális értékek átadásának intézményrendszeren belüli és azon kívüli lehetőségeibe. Megismerik a kulturális területek fő jellemzőit, a kultúrákutatók történetét, elméleti vonatkozásait. A dualizmus korától kezdődően alapismereteket szereznek a közösségek történetéről és típusairól. A kurzus végén széles körű ismeretekkel rendelkeznek a kulturális intézmények gazdag kínálatáról és a bennük rejlő közösségszervezői lehetőségekről.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

- 1) A kulturális területek alapfogalmai. A kultúra fogalma és szintjei.
- 2) A kultúrákutatók története. A kulturális antropológia főbb gondolkodói és elméleti irányzatai.
- 3) Evolucionizmus, funkcionalizmus, stukturalizmus, kulturális relativizmus, kultúrkör elmélet, akkulturálódás és kulturális túlélés.
- 4) A közösségek szerepe és ennek történelmi vonatkozásai.
- 5) A dualizmus kori Magyarország közösségei. Egyesületek, egyletek, körök.
- 6) Vidéki és városi közösségek, a parasztság, a munkásság és a városi polgárság közösségei. Felekezethez kötődő közösségek.
- 7) Az állam által létrehozott közösségi szinterek a 20. század első felében.
- 8) A kulturális tevékenységet folytató egyletek típusai a trianoni Magyarországon.
- 9) Gyöngyösbokréta Mozgalom, dalárdák, színjátszóköri, olvasóköri, mozis, kávéházak, tánc- és zeneestélyek.
- 10) A közgyűjtemények kultúráközvetítő tevékenysége.
- 11) A közművelődési szakemberképzés története. Emblematikus személyiségek a közművelődésben.
- 12) A magyar közművelődés és az európai művelődési hagyományok kapcsolata.
- 13) Közművelődési szervezetek ma. A magyar közművelődés sajátosságai, intézményi és felhasználói sokszínűsége. Tevékenységek a közművelődésben.
- 14) A közművelődési szervezetek és szakemberek számára előírt elméleti jogszabályi és gyakorlati követelmények. A közművelődés minőségbiztosítási rendszere.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Aláírás feltétele: tvsz szerint

Követelmény: 10-15 diából álló prezentáció tartása a gyakorlati órán és egy beadandó dolgozat készítése egy közösség (civil szervezet, egyesület, egyesület, kör, alapítvány, klub, szakkör, értéktár stb.) történetéről, programjairól, működéséről.

A választott közösség lehet olyan is, amely a múltban sikeresen működött, de mára megszűnt. A téma feldolgozható újságcikkek, levéltári dokumentumok, archív fotók felhasználásával, vagy egy kortárs közösség esetében személyes részvétel bemutatásával, internetes források, önálló fotók, interjúk segítségével. Csatolhatók fotók, linkek, dokumentumok, de ezek egy dokumentumon belül legyenek.

Formai követelmény: 9-10000 karakter szóközökkel együtt, Arial betűtípus, 12 p., normál sortávolság. A dolgozat tartalmazhat interjút, szakirodalmat, levéltári, internetes anyagokat. A forrásokat fel kell tüntetni.

Ajánlott szempontrendszer a beadandó dolgozathoz:

- Bevezető: személyes kötődés a közösséghez
- A kiválasztott közösség elnevezésének eredete, háttere
- Kategorizálása (korosztályhoz kötődés, zene, tánc, színháztársaság, sport stb., kultúrához kötődés)
- A közösség rövid története, főbb mérföldkövek a közösséggé válásban
- A közösség saját hagyományai
- Jelentős események a közösség életében
  - saját programok közösségépítő szerepe
  - másoknak szóló események, vendégszereplések
- Díjak, elismerések
- A közösség honlapja, facebook oldala
- Befejezés: annak összegzése, milyen tényezők teszik közösséggé a választott csoportot.

Értékelési rendszer:

- Illeszkedés a megadott szempontrendszerhez
- Közösségi vonások megjelenítése
- Esztétikum, szerkesztés

- A dolgozat tartalma, az anyag rendszerezése
- A dolgozat szerkezete, fejezetekre bontása
- Források feltüntetése, irodalom
- Illusztrációk
- Honlapok, facebook oldal, cikkek, hírek linkje a közösségről

A dolgozatot legkésőbb az utolsó előtti hét péntekén kell leadni papír alapon vagy ugyanezen hét vasárnapig az oktató e-mail címére: vehrer.adel@sze.hu.

A félévi munka és a dolgozat alapján megajánlott jegy kapható.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

- T. Kiss Tamás: A népnevelőtől a kulturális menedzserig. Fejezetek a népművelőképzés fejlődéstörténetéből, Új Mandátum Kiadó, Budapest 2000
- Németh János István: Közösségépítő Agorák Magyarországon: terek, emberek, közösségek. Budapest. Nemzeti Művelődési Intézet. 2015
- Németh János István: Változások vonzásában I.: A Nemzeti Művelődési Intézet létrehozása és a magyar közművelődés átalakulása 2011–2015 között. Budapest: Nemzeti Művelődési Intézet, 2017
- Németh János István, Szurmainé Silkó Márta (szerk.) A magyar közművelődésről. Vác: Arcus Kiadó, 2012
- Németh János István: A közművelődés szerepe a társadalmi és a kulturális tőke fejlesztésében - különös tekintettel a közművelődés megyei feladatellátására. Kutatási előfeltevések. SZÍN – Közösségi Művelődés 16: (1) pp. 7-16. (2011)
- Koncz Gábor, Németh János, Szabó Irma (szerk.) Közművelődési fogalomtár: minőségfejlesztési és pályázati munkaanyag. Budapest: Oktatási és Kulturális Minisztérium, 2007
- Németh, János István: A kultúra üzenete 3.0. Budapest: Mikszáth Kiadó 2008.
- Laurent Fleury: Sociology of Culture and Cultural Practices: The Transformative Power of Institutions, Lexington Books, Lanham, Boulder, New York, Toronto, Plymouth, UK, 2014
- Laurence Kirmayer, Jaswant Guzder, Cécile Rousseau (szerk.): Cultural Consultation: Encountering the Other in Mental Health Care, Springer Science & Business Media, 2013. Dr. Vehrer Adél PhD.

- egyetemi docens